

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše datke volje. Vsek, ki
ne pripravi "Glas Naroda" ali ga
prihaja na naročnika, vam bo hvale-
sen, ker ste mu odprli pot k sreči in
in zadovoljstvu človeka.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO.
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en dol-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 250. — Štev. 250.

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 27, 1938 — ČETRTEK, 27. OKTOBRA, 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

NOV CEHOSLOVŠKI PREDLOG ZA PORAVNAVO

MADŽARSKA NOČE, DA BI SE POGAJANJA ZAVLEKLA, KER BO SICER VLADA V NEVARNOSTI

Cehoslovaška je pripravljena prepustiti poravna-
vo spora mešani komisiji. — Razsodile bodo naj-
brže Nemčija, Italija in Poljska. — Madžarska je
nestrpna. — Češki aeroplan izstreljen.

PRAGA, Cehoslovaška, 26. oktobra. — Na po-
vabilo ministrskega predsednika generala Jana Sy-
rovijevega sta prišla v Prago slovaški in rusinski mi-
nistrski predsednik in takoj se je sestal ministrski
svet, da razpravlja o novih madžarskih zahtevah.
Seja je trajala celo popoldne.

Vnanji minister dr. František Chvalkovski je po-
jasnil položaj. Ničesar ni bilo objavljenega glede
seje, toda splošno prevladuje mnenje, da je bilo
na seji sklenjeno, da Cehoslovaška predloži
rešitev slovaškega vprašanja v rešitev mešani nem-
ški in italijanski komisiji, rusinsko vprašanje pa
nemški, madžarski in poljski komisiji.

Na slovaški meji pa se je pripetil zelo resen dogo-
dek, ko sta nek cehoslovaški opazovalni aeroplan,
ki je bil 7 milj v slovaški meji, napadla dva mažar-
ska vojaška aeroplana in ga izstrelila blizu Velky-
mederju. Pilot je bil ranjen. Aeroplan je v plame-
nih treščil na tla, pilot pa se je rešil s padalom.

Cehoslovaški vojniki pa imajo še vedno mnogo
opravka z madžarskimi vstaši, ki vpadajo na Slo-
vaško v namenu, da prisilijo kako tujo državo, da
bi posredovala.

Poročnika madžarske redne armade Prema, ki
vodi bataljon madžarskih teroristov, so češki vo-
jaki vjeli blizu Berehova v vročem boju, v katerem
je bil skoro popolnoma uničen madžarski bataljon,
razun nekaterih, ki so pobegnili na Poljsko.

Z vjetjem poročnika Prema je bil podan jase-
n dokaz, da častniki madžarske redne armade vodijo
vpade na Slovaško in Rusinsko, toda madžarska
vlada izjavlja, da je samo nekaj mladih Madžarov
prekoračilo mejo v Rusinijo, da se bore s Čehi.

Cehoslovaška vlada pa je na to zatrdilo odgovo-
rila, da je pri ujetnikih našla listine, iz katerih je
razvidno, da so teh vpadov deloma krivi tudi ma-
džarski uradni krogi.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 26. oktobra. —
Madžarska nestrpno pričakuje cehoslovaški odgo-
vor na svoje zadnje zahteve in vsa znamenja kaže-
jo, da bo madžarska armada v treh dneh zasedla
kraje, ki imajo večino madžarskega prebivalstva.

Madžarska vlada je mnenja, da bo Cehoslova-
ška v krajih, kjer Madžarska zahteva plebiscit, raj-
ši prepustila rešitev mednarodni komisiji, kajti
plebiscit bi poravnavo spora samo zavlačeval in bi
gospodarsko še mnogo več škodoval, kot doslej.

Na noben način pa ne bo ministrski predsednik
Bela Imredy dovolil, da bi se pogajanja zavlačevala,
ker bi bil njegov kabinet v nevarnosti, kajti že
sedaj njegovo vlado madžarski naciji ostro napa-
dajo.

Na Imredyja se tudi zelo hudujejo revizionisti,
ker je izjavil, da je treba določiti meje nove Ma-
džarske na podlagi jezikovne meje, ne sme pa za-
htevati vse zemlje, ki je pred svetovno vojno pri-
padala Madžarski.

Madžari z velikim zaupanjem gledajo na Musso-
linija, od katerega pričakujejo, da bo mogel pre-
govoriti Hitlerja, da ne bo nasprotoval priklopitvi
podkarpatske Rusije k Madžarski. Ker bo v krat-
kem nemški vnanji minister Joachim von Ribben-
trop obiskal Mussolinija, upajo Madžari, da bo ta
obisk rešil celo krizo.

Pogodba med Nemčijo in Jugoslavijo

SEN. WAGNER NOČE DEBATE Z NASPROTNikom

Wagner pravi, da zavze-
ma njegov protikandi-
dat isto stališče kot H.
Hoover in Landon. —
Ameriška javnost po-
zna njegove nazore.

UTICA, N. Y., 25. okt. — J.
L. O'Brian, ki kandidira na
republikanskem tiketu za sena-
torja, je predlagal svojemu na-
sprotniku, senatorju Robert F.
Wagnerju javno debato glede
postave za delavske odnose in
raznih drugih zadev.

Senator Wagner je predlog
odklonil, češ, da zavzema O'
Brian tako stališče kot ga za-
vzemajo Mr. Hoover, Mr. Lan-
don in razni njuni pristaši v
ameriškem senatu, s katerimi
debatira že nad dvanajst let.

Ko je poslal Wagner O'Brianu
svoj odgovor, je pripom-
nil: — To je moj odgovor mo-
žu, ki si drzne predlagati, kot
je predlagal leta 1936 republi-
kanski kandidat za predsedni-
štvo, naj pošljemo stare ljudi
v ubožnice, namesto da bi jim
dali starostno pokojnino.

V pismu pravi Wagner med
drugim: — V listih sem čital,
da želite z menoj javno deba-
tirati o zadevah, ki tvorijo bi-
stveni del sedanje volilne kam-
panje. Pred tednom dni bi se
z veseljem odzval Vašemu va-
bilu, kajti tedaj mi Vaši nazo-
ri še niso bili znani.

Ko ste pa povedali svoje
mnenje glede socialne zaščite,
nezaposlenosti, delavskih od-
nosov in vladne politike, sem
se uveril, da bi bila javna de-
bata z Vami brez vsake kori-
sti.

Vašega mnenja sta tudi
Mr. Landon in Mr. Hoover in
Vašega mnenja je v ameri-
škem senatu tudi nekaj gospo-
dov, s katerimi debatiram že
dvanajst let. Moji nazori so a-
meriški javnosti predobro zna-
ni in se mi ne zdi potrebno, da
bi jih ponovno razkladal.

Z ROKAMI V ŽEPU PRED KRALJEM

LONDON, Anglija, 25. okt.
Ameriški delegat pri Medna-
rodni delavski organizaciji v
Ženevi, Robert J. Watts, je
presenetil v Bucknigham pala-
či vse navzoče, ker je med raz-
govorom s kraljem Jurijem VI.
držal roke v žepih.

Watts, ki je tajnik delavske
federacije za državo Massa-
chusetts, je bil z nekaterimi
drugimi delavskimi zastopniki
pet minut v avdienci pri kra-
lju Juriju in kraljici Elizabeti.
Watts je najprej govoril s
kraljem in kralju se je zdel raz-
govor "zanjativ". Predno pa
je pričel govoriti s kraljico, je
Watts nekdo opozoril in je
potegnil roke iz žepa.

PREDSEDNIK JE OSTRO OBSODIL DIESOV ODBOR

Pravi, da Diesove meto-
de niso ameriške. —
Zavzel se je za michi-
ganskega guvernerja F.
Murphyja.

WASHINGTON, D. C., 26.
okt. — Danes je sprejel pred-
sednik Roosevelt v avdienci a-
meriške časnikarje, in eden
med njimi ga je vprašal, kak-
šno mnenje ima o Diesovem
odboru, kateri preiskuje nea-
meriške delavnosti.

Odboru načeljuje kongresnik
Martin Dies iz Texasa.

Predsednik je rekel, da je bil
odbor organiziran za ugotovi-
tev neameriških delavnosti, da
pa ne ustreza svoji svrhi, pač
pa dela le reklamo ljudem, ki
se žele v politiki povzpeti.

Predsednik se je odločno za-
vzel za michiganskega guver-
nerja Murphyja, kateremu je
Dies očital, da ni bil tekom
stavke avtnih delavcev na svo-
jem mestu.

Roosevelt je bil o položaju
vsak dan sproti natančno in-
formiran, ter je prepričan, da
Murphy ni mogel drugače rav-
nati kot je ravnal. Nastopal je
tako kot se spodobi možu na
tako odgovornem mestu.

GOSI NAZNANJAJO ZIMO

WATERVILLE, Pa., 25.
oktobra. — Profesor J. Van
Lenap Bell je videl okoli 100
divjih gosi leteti proti jugu in
je izrekel napoved: "Bodite
pripravljeni na zgodnjo in o-
stro zimo. Ob normalnem na-
stopu zime se divje gosi na-
vadno selijo na jug šele sredi
novembra.

MORILEC SVOJE ZARO- ČENKE

TRST, Italija, 25. okt. —
Luigi Zerial je bil skoro lin-
čan, ko je prišel na pogreb
svoje zaročenke, ki jo je z no-
žem zaklal. Nanj so se vrgli
sorodniki dekleta. Rešile so ga
ženske, ki so ga toliko časa
branile pred napadi, da je pri-
šla policija in ga odpeljala v
zapor.

FRANCIJA OBNOVILA HUDI- ČEV OTOK

PARIZ, Francija, 25. okt. —
Francoska vlada je sklenila,
da zopet obnovi svojo prejšnjo
navado, da velike zločince po-
šilja na Hudičev otok blizu ju-
žnoameriške obali.

Pošiljanje kaznjencev na Hu-
dičev otok je opustil ministr-
ski predsednik Leon Blum le-
ta 1936. Sedaj pa so francoske
kaznilnice tako napolnjene, da
je vlada primorana najnevar-
nejše zločince zopet pošiljati
na samotni otok.

DELODAJALCI IN NOVA POSTAVA

Predsednik je pozval de-
lodajalce k sodelova-
nju. — Administrator
Andrews je zelo opti-
mističen.

WASHINGTON, D. C., 25.
oktobra. — Predsednik Roose-
velt je pozval industrijalce v
Združenih državah, naj sodelu-
jejo z vlado in naj točno izpol-
njujejo postavbo glede minimal-
nih plač ter maksimalnega de-
lovnega časa.

Administrator nove posta-
ve, Elmer T. Andrews, je zelo
optimističen. Prve tri dni, od-
kar je postava uveljavljena,
je dobil, z nekaterimi izjema-
mi, zelo ugodna poročila. So
pa seveda tudi izjeme. Tako so
naprimer gospodarji odpustili
luščilce pecan orehov, kot da
bi plačali svojim delavcem po
25 centov na uro. Dosedaj so
zaslužili 8 do 15 centov na uro.

Western Union in Postal Te-
legraph Co., nameravata od-
pustiti iz službe 1200 raznašal-
cev brzojavk, raje kot da bi
jim plačala po \$11 na teden.

Toda to so izjeme. Tudi ti
delodajalci bodo prej ali slej
prisiljeni uvaževati novo po-
stavo. Vsak delavec je za 44
ur dela upravičen do \$11.

RIBBENTROP BO ŠEL V ITALIJO

Z Mussolinijem se hoče
dogovoriti za skupno
v n a n j o politiko. —
Nemčija se bo sprijaz-
nila tudi s Francijo.

BERLIN, Nemčija, 26. okt-
bra. — Nemški vnanji minister
Joachim von Ribbentrop se bo
jutri za aeroplanom odpeljal
v Rim, da se dogovori z Mus-
solinijem in vnanjim ministrom
grofom Ciano glede vspore-
dne vnanje politike obeh dr-
žave.

Ribbentropov obisk ni nič
nenavadnega, kajti obe državi
se morate zaradi osi Berlin-
Rim pogosto posvetovati o
mednarodnem položaju.

Ribbentrop in Mussolini bo-
sta največ razpravljala o ev-
ropskem gospodarskem položaj-
ju, ki je nastal po razdelitvi
Cehoslovaške.

Vnanji diplomati pa pripisu-
jejo Ribbentropovemu obisku
mnogo več važnosti, kot pa je
uradno priznано.

RIM, Italija, 22. oktobra. —
Vnanji minister Joachim von
Ribbentrop bo obiskal Musso-
linija in vnanjega ministra
grofa Ciana na željo Nemčije.
Razgovor bo imel namen zago-
toviti vsporedno italijansko in

UGODNO RAZMERJE MED JUGOSL. DINARJEM IN NEMŠKO MARKO

BEOGRAD, Jugoslavija, 26. oktobra. — Zelo
važen korak za dosego nemške gospodarske nad-
vlade nad južno-vzhodno Evropo je bil storjen, ko
je Jugoslavija po tritedenskih pogajanjih z Nem-
čijo podpisala novo trgovsko pogodbo.

MORNARICA NAJ BO KOS NAPADALCEM

Mornariškemu tajniku je
pisal predsednik, da
mora biti mornarica
pripravljena. — Ame-
rika živi v miru z vsem
svetom.

WASHINGTON, D. C., 26.
oktobra. — O priliki praznika
ameriške mornarice (Navy
Day) je rekel predsednik F.
D. Roosevelt, da mora biti a-
meriška mornarica tako močna,
da bo kos vsakemu napadalcu.

Mornariškemu tajniku je v
posebnem pismu obrazložil
program administracije glede
obrambe na kopnem, na morju
in v zraku. Pismo je zaključil
z značilnim poudarkom: —

Amerika živi v miru z vsem
svetom ter želi biti v miru tu-
di v bodoče. Toda pripravljena
mora biti na vsak slučaj.

Roosevelt je izdal tudi pro-
klamacijo za Dan premirja ter
pravi v nji, da je mogoče ohrani-
ti mir le potom vpoštevanja
pravice drugih ter dobre volje
med narodi sveta.

V "SUHI" DRŽAVI DISTIL- RAJO ZGANJE

Lynchburg, Tenn., 22. okt. —
V državi Tennessee, ki je "su-
ha", so danes prvič po 28 letih
začeli izdelovati postavno
žganje. Obratovati je začela
distilerija Lema Motlowa, to-
da le pod pogojem, da bo žga-
nje prodano izven državnih
meja.

nemško vnanjo politiko v poga-
janjih, ki se bodo v kratkem
pričela med diktatorskimi in
demokratskimi državami.

Angleško - italijanska prija-
teljska pogodba bo stopila v
veljavo v dveh tednih. V krat-
kem se bodo tudi pričela poga-
janja za prijateljsko pogodbo
med Italijo in Francijo. Za-
to je razumljivo, da se Nemči-
ja in Italija natančno dogovo-
rite glede vnanje politike, ko-
se boste obe v kratkem pričeli
pogajati za največjimi demo-
kratskimi državami.

Prememba trgovske pogodbe
je bila potrebna, ko je Nemčija
vzela Avstrijo in sudetsko po-
krajino. Uvozne in izvozne
kvote Jugoslavije je sedaj pre-
vzel Berlin, vsled česar je bi-
la nova trgovska pogodba po-
trebna.

Največji uspeh je Nemčija s
to pogodbo dosegla, ko je bilo
natančno določeno razmerje
med jugoslovanskim dinarjem
in nemško marko. Na predlog
Nemčije je bilo to razmerje de-
narija določeno za štiri leta.

Vsako razliko v kurzu denar-
ja bo sprejela jugoslovanska
narodna banka. Po sedanjih do-
ločbi bo nemška marka v trgo-
vini med obema državama vre-
dna 14.70 dinarja.

Kvota jugoslovanskih polj-
skih pridelkov je bila povečana
za količino, ki jo je do sedaj
kupovala od Jugoslavije bivša
Avstrija. Z ozirom na nemški
štiriletni načrt bo Nemčija po-
trebovala mnogo surovin, ka-
terih ima Jugoslavija v izobil-
ju.

Po novi pogodbi je tudi po-
polnoma odpravljen "zmrzne-
ni" kredit. Od sedaj naprej bo
izvoz in uvoz uravnan tako, da
Nemčiji ne bo treba plačati nič-
esar. Dosedanji svoj dolg bo
Nemčija plačala Jugoslaviji z
orožjem.

Do sedaj je Nemčija vzela 50
odstotkov vsega jugoslovans-
kega izvoza. Ta izvoz bo se-
daj še mnogo povečan, četudi
vplivni trgovci dolže vlado, da
je pogodba "enostranska."

BUKAREŠTA, Rumunska,
26. oktobra. — Sedaj, ko je Ju-
goslavija sklenila trgovsko po-
godbo z Nemčijo, je Rumunska
na vrsti. Tozadevna pogajanja
se bodo v nekaj dneh pričela.

Rumunska se politično še ni
vklonila nemškemu vodstvu in
njen gospodarski položaj, zla-
sti z ozirom na žito in petrolej,
je mnogo boljši, kot pa položaj
njene sosedice. Zato je imel
nemški gospodarski minister
Walter Funk dovolj povoda,
da na svojem propagandnem
potovanju po balkanskih drža-
vah ni obiskal Rumunske.

Vendar pa Rumunska ne sme
prezreti dejstva, da je Nemči-
ja po zavzetju Avstrije in su-
detskega ozemlja postala nje-
na največja odjemalka. Zato
Nemčiji nikakor ne sme odreči
posebnih prednosti. Ako pa bo
tudi Rumunska, kakor Jugo-
slavija, sprejela stalno razmer-
je svojega denarja z nemškim
denarjem, je odvisno od Pari-
za in Londona, kajti Rumunska
hoče ohraniti svojo gospodar-
sko neodvisnost.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakar, President J. Lopsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto ... \$7.00
in Kanado ... \$6.00	Za pol leta ... \$3.50
Za pol leta ... \$3.50	Za inozemstvo za celo leto ... \$7.50
Za četrt leta ... \$1.50	Za pol leta ... \$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZRAJA VSAKI DAN IZVZEMAJ NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Med jesenskim zlatom za gobami.

II.

Vsako leto ob tem času se jezim. Pravzaprav bi se ne smel, ker že vnaprej vem, kaj bo prišlo. Tje enkrat v drugi polovici avgusta prinese list za listom: svari. Navadno pride to od tistih zdravnikov, ki skrbijo za javno zdravje. In svari so navadno tak: Pozor, Zopet so začele rasti gobe na vseh koncih in krajih in zopet je polno ljudi, ki nabirajo gobe. Strašno nevarna reč. Kdor ne pozna gob, naj jih ne nabira. In tudi kdor jih pozna, je bolj varno, če jih kar pusti na polju, pašniku ali v gozdu in če že hoče gobe, naj jih kupi. So poceni. Pozor torej: med užjitimi je veliko strupenih in leto za leto se sliši, da umirajo ljudje vsled užitja teh gob. Tako zdravniki. Za njimi pridejo seveda listi sami zopet z očitovskimi svarili: varite se gob.

Vprašam vas, zdaj: kdo bi se ne jezil? Poljedelski oddelek naše vlade ima po par sto uradnikov po vsem svetu. Kaj delajo? Nabirajo rastlinstvo, da dobe človeku kako novo hrano. Včasih privlečejo nekaj, največkrat pa nič.

In tisti oddelek poljedelske uprave nima centa za to, kar je doma prav pred pragom. Gobe rasto povsod, in kdor je kdaj jedel različne vrste divjih gob, bo nemara potrdil za mano: ni je boljše in slastnejše hrane, kakor so gobe. Koliko jih zraste leto za leto? Rekel bi: na milijone funtov. In koliko jih pride na mizo od tega? Mogoče en odstotek.

Kaj bi ne bilo lepo in koristno, ko bi poljedelski urad naše vlade rekel: Porabimo najpoprejšo, kar je pred hišnim pragom. Pošljimo leto za leto po nekaj sto učiteljev med ljudstvo, da bodo ljudem pokazali vse dobre gobe. Na ta način bi ljudstvo pridobilo neizmerno količino najboljše hrane.

Treba bi ne bilo ničesar drugega, kakor nekaj predavaj tukaj in tam, pa bi ljudje kmalu vedeli, kaj so gobe.

Tako pa ljudje ne vedo. Če kdo vidi v naravi rasti gobo, ga kar mraz pretresa. Že vidi v duhu, kako bo nekdo pobral tisto gobo, jo slahal in snedel, potem pa umrl v takih bolečinah, kakor bi bil križan.

Gob je na stotine sort in vse, kar ve navaden človek, je to, da so strupene in da naj so jih varuje. Vsaj gre vendar vsako leto uradni opomin po vseh listih. Kako neizmerna izguba na hrani. Gobe vseh vrst in vse čase — pa gnijejo zastran pastirskih ljudi in ignorantnih javnih varuhov. Človek se nehoče vprašati: odkod ima vendar javnost take pojme o gobah? Ali rse toliko ljudi umre leto za leto za zastrupljenjem z gobami?

Odgovor je enostavno: nak. Mogoče umre leto za leto na vsakih sto milijonov ljudi po par in še za te bi rekel, da so jim po krivici zapisali kot vzrok smrti: zastrupljenje z gobami. Zdaj pa vženite samo vodo. Vsako leto se vtopi na tisoče ljudi. In še več. Če držiš en tisoč ljudi pet minut pod vodo, ne bo nikogar več med živimi. Če pa pošlješ tisoč ljudi v jesensko naravo z naročilom, naj poberejo in snedo vse gobe, pa ne verjamem, da bi podlegel od vsakih sto po eden. A vendar imajo gobe vse slabo ime, vodo, avtomobil, ogenj in podobno pa gre kar mirno s človekom, kakor bi nikomur ne prizadelo kaj hudega.

Da v Ameriki sploh, kdo na-

bira gobe v naravi, se imamo zahvaliti naseljnikom. Vsi evropski narodi nabirajo gobe od otrok do starčkov leto za leto in skoro nikdar ne slišite, da bi bil kdo umrl z zastrupljenjem z gobami. Na milijone funtov se uvezi suhih ali preserviranih gob, ki so vse iz divje narave. A koliko jih umre?

Naseljniki so kmalu videli, da je Amerika sicer daleč od Evrope, imajo pa skoraj vse skupno v živalstvu in rastlinstvu. Zakaj kar je našel človek doma v domačih gozdovih, to je opazil tudi v Ameriki. In posebno velja to za gobe. Medtem ko imamo med živalstvom in rastlinstvom vrste, ki so posebej za to ali ono zemljo, nimamo pri gobah nobene izjeme. Vse gobe, ki jih najdemo v Ameriki, so doma tudi v Evropi. In narobe je prav tako res: kar vrsta ima v gobah Evropa, to ima tudi Amerika. Vzrok bo brez dvoma v tem, ker je seme od gob tako neizrečeno majhno in tako številno, kakor mogoče pri nobenem drugem stvarstvu ne.

Gobe bi moral poznati vsak človek pred vsem zato, ker so izvrstna in trdna hrana. Veliko vrst človeške hrane imamo na svetu, vendar se po mojem mnenju ne more nobena meriti z gobami. Posebnost njihovega obupa, nenavadne dišave, tečnost in lahka prebavljivost — vse to najdemo v gobah. Imas vrste, ki te spominjajo na najboljše ribe ali piščeta, na najfinejšo sadje ali izborno planinsko maslo. In ne samo to. Zakaj vsaka goba ima svojo posebnost in za to se nikdar ne preobes, nikdar ne naveliča. Že kot majhen dodatek k drugi hrani dvignejo vrednost vsega — kaj šele, če imaš same pripravljene in še take take povrhu, ki si jih sam nabral.

Gobe so kot hrana nekaj neprekosljivega — vsaj jaz se ne spominjam niti ene jedi, ki bi se dala meriti z gobami. Če izberete od desetih jedi vse, kar imajo najboljše, potem šele dobite nekaj podobnosti z gobami.

Dobre sveže gobe so vredne funta za funt vsaj nekolikokrat več, kakor najboljša piščeta ali kaj enakega. So pa zraven veliko bolj zdrave, veliko boljše prebavljive in brez primere čistejše, kakor vsaka žival.

In koliko prednosti imajo pred živalmi. Živali morajo skrbno hraniti in rediti tedne in mesece — potem plačati, medtem ko so gobe — zastoj. Če je ugodna letina, so jih vsi gozdi polni. In baš čitam te dni v Ameriški Domovini vest, da so v okolici clevelandski gozdi polni lepih gob in da se ljudje vračajo v mesto s polnimi košarami.

Pri gobah ni samo hrana, ki zaleže človeku, ampak tiste gobe posebnosti, katerih nimaš drugje v naravi. Rečem vam eno: Kdor ne pozna gob v vseh svojih variacijah, je izgubil nekaj dovolj velikega in važnega v življenju.

Posebnost pri gobah je ta, da so — zastoj. Kdor je lovec, ima stroške z orožjem in lovskimi postavami. Še od ribičev na trnek se danes zahteva po nekaterih državah posebno dovoljenje.

Za gobe ti ni treba ničesar. Dobre noge — to je vse. In rečem vam eno: če je lov sport, ki človeka vedri, če je ribolov strast, ki blaži dneve človeškega življenja, kako naj imenujem potem gobarstvo? Najčistejši, najnedolžnejši in zato — najvišji sport. Nobenih krogelj, nobenih trkov — kar s prostimi rokami in odprtih očeh greš v naravo. In tam te ča-

kajo najlepši pušeljci, kar si jih kdaj dobil, sveže delikatne gobe v vsi svoji lepoti.

Ker se tukaj ne briga vlada, da bi učila ljudi, kaj so gobe, je treba, da se človek na sam nauči. Najboljša je seveda praktična šola.

Naši ljudje so sicer gobarji, ampak ne tako strastni in dovršeni, kakor so recimo Čehi, Italijani in predvsem slovenski narodi. Živel sem vrsto let v Chicagu, enako v Clevelandu, pa nisem opazil posebnega zanimanja naših ljudi za gobe. Zato sem se pridružil v Chicagu — Čehom, v Clevelandu — Litvinom in Poljakom pa smo hodili leto za leto v okoljske gozde.

In so mi pokazali precej vrste gob — a ne vseh. Mnogokrat — sem stal pred linimi gobami z velikim vprašanjem v sebi: ali so prave ali ne. Ker si nisem vedel odgovoriti, sem jih seveda pustil. Ob takih prilikah sem si vselej želel: ko bi imeli v celotni mestu vsaj par ljudi, ki bi gobe res poznali. Človek bi jih nabiral in nesel pokazati, pa bi vedel. Vse sorte politične krake imamo, ki molzejo ljudi, da bi pa imeli tudi par resničnih ljudskih učiteljev, ki bi lajšali življenje marmemu človeku — to pa nak.

Pomagal sem si naprej s tem, da sem v javnih knjižnicah izposojeval knjige o gobah. Tam sem dobil precej informacij. Vendar pa nima angleška literatura dobrih ljudskih knjig o gobah. Zakaj ne tega ne vem. Tak važen naravni dar, kakor so gobe, bi moral imeti cele knjižnice in muzeji kar zbirke. Pa imamo komaj par knjig, v muzej jih pa — nič.

Ko sem bil v stari domovini, sem videl v malem ljubljanskem muzeju poseben oddelek posvečen gobam. Bile so vse narejene v naravni velikosti in take, kakor jih najdemo v naravi. Tam je človek lahko primerjal, kakšne je videl in kakšnih ne, pa si potem zapomnil, ali so užitne ali ne.

Skoro največje mesto na svetu z največjim živalskim vrtno, največjimi zgradbami, s šolami, od katerih je vsaka posebej kakor eno celo mesto, pa ima — oziroma nima nič. Bil sem par krat v botaničnem muzeju, koder najdemo vse, kar je med severnim in južnim tečajem vse, vsi tiče mleko in žabjo volno. Kaj mislite, kaj imajo o gobah? Par vrst — pa smo končali.

Zanimalo pa vas bo, da imamo Sloveni sicer majhno, pa dokaj dobro knjižico za gobe. Ko sem namreč pred leti — bil sem v starem kraju — hodil po Ljubljani in se ustavljal pred izloženimi okni, da vidim kaj ima naše največje mesto, sem zapazil v oknu, sam ne vem, katere bukvarne, knjižnice: Naše gobe, ki jo je sestavil Antje Beg. Knjižnica je majhne oblike, da se dene lahko v žep. Posebnost in njena dobra stran pa so slike gob v naravnih barvah. Vseh tako naslikanih gob je 75.

Kdor es zanima za gobe, mu prav priporočam omenjeno knjižnico. Ima polno dobrih navodil in domačih spisov najvažnejših gob. Že s pomočjo te knjižnice boš lahko izpoznal par ducatov gob. Če boš pa kje v dvomih, pridi v stik s kakim drugim narodom in povprašaj po gobarjih. Tam se potem dobro prepričaš, katera goba je dobra in katera ne.

Dobro je tudi, da greš s praktičnim gobarjem v gozd. Kar on nabira in je, to tudi tebi ne bo škodilo.

Predvsem si zapomni to-le: Med hudo strupene gobe spada pravzaprav le ena vrsta: tista, kakor so znane mušnice. Imamo potem bele mušnice, rdeče, zelene, in sivkasto črne. Poznaš lahko to gobo, ker so vse lepe, če jih pogledaš, in raste vselej posamezno.

To je važno, da veš, zakaj iz tega sledi glavno pravilo: tiste gobe, ki raste v skupinah ali grmičjih, niso nevarno strupe-

Peter Zgaga

TESTAMENT

Ne smete misliti, da jaz delam testament. Nak, ne delam ga še, četudi mi dohtarji vse sorte obetajo. Za enkrat še ne.

Povedal vam bom pa, kako je bil narejen testament na Smukovi domačiji v bližini mojega rojstnega kraja.

Smuk je bil triden kmet, stari

ne. Lahko, da je so neprijetnega okusa ali da slabo diši, toda strupene niso. Torej: če ti prija okus in duh, kar je jih.

Torej: kadar nabiraš gobe, pojdi pred vsem okoli storov in glej za gobe v skupinah ali zopah. Tiste posamezne, ki rastejo kje blizu, pa kar pusti. Vsaj tako dolgo, dokler jih do dobra ne poznaš.

Če si nabaviš slovensko knjigo za gobe, ne pozabi tudi ena časa do časa vzeti kako angleško v javni knjižnici. Vse knjige imajo namreč eno napako: da nimajo vseh gob. Ena ima te, druga zopet druge vrste. Tako boš izpoznal polako vse, vsaj najvažnejše.

Pred vsem se zanimaj za gobe, ki raste v tvoji okolici. To ti ne bo težko. Ker smo v Ameriki vsi mešani med sabo, boš tudi povsod našel človeka drugega naroda, ki ti bo vedel kaj več povedati o gobah.

Mogoče bo kdo rekel: jaz pa gobe kupim in — živim brez skrbi. Vse to je res, kakor tudi to, da so zlasti zdaj na jesen jako poceni. Zanimivo pa je to: izmed vseh divjih gob se vdomačeno prideluje le — ena. In še tista je s tem izgubila vse, kar je imela poprej. Vsaj, zame je brez slasti in okusa, precej podobna tistim debelim jagodam, ki te tako valjajo. Če pa denes eno v usta, boš mislil, da ješ — nezrele lesnile.

Ne verjamem, če je človeku s čim tako bogato poplačan ves trud, kakor z lovom na gobe. Človek pa nima samo bogate koristi in vžitka, ampak brezprimeren oddih in odpočitek.

Kaj je lepšega, prosim vas, kakor v nebeško lepi jesenski naravi, vse oviti v stotero bary, pod nogami pa sumi pri vsakem koraku tajinstveno: šššš. Ne suho zlato — mnogo več, zakaj to šumenje te ne straši, te ne razburja. Kakor blažilec lek gre do srca in živov in povsod pusti svoj blagoslov.

In če opazuješ dobro naravo, se boš kmalu prepričal, da ni samo človek tisti, ki ve za dobroto divjih gob. Divje živali so kar neumne nanje. Enako tudi žuželke. O naravnih je postavim znano, da imajo v svojih mravljiščih umetne go-barne. In če boste kdaj kako jutro videli sveže pero na gartroži lepo na okroglo objedeno, kakor bi bilo navrtano, pa vedite, da so to storile mravlje. Rabile so perja in listja za svoja gobjišča, pa so šle ponj na vaš vrt.

Gobe pa niso samo v jeseni, ampak skozi vse leto. Ene vrste storovke sem našel celo proti koncu decembra — z zgodnjim pomladanskim regradom pa zopet prikuja v zlato pomlad radoveden klobuček kake zgodnje gobe.

Ne pozabite na gobe in kar je glavno: ne bojte se jih. Imamo sicer leto za leto dosti vpitja in svaril, vam pa ga ni treba.

In zapomni si še to: kadar so gobe, so povsod. Ni treba, da greš na ducate milj daleč v okolico — kar kje okoli doma jih boš našel. Jaz živim v Manhattan — to je oseeje new yorško — pa sem našel gobe komaj deset korakov od hiše.

Pravim: kadar je sezona za gobe, so povsod, kadar je ni, jih pa ne najdeš, če prehojiš vso okolico po dolgem in po krizi.

Gob je na stotine vrst — najvažnejših je par ducatov. Izpoznaš te in ne bo ti žal.

že nad sedemdeset let in dva sinova je imel — Toneta in Franceta. Sinova sta bila že pri štiridesetih.

Nenehoma sta ga silila, naj da temu ali onemu "čez", toda Smuk je, kakor naši stari ljudje, govoril: — Dokler bo tale, — je pokazal mezinco, — dokler bo tale mital, — bom jaz gospodar.

Franceta je raje imel nego Toneta, toda France se je bil vsega navelical in se je izgubil v svet. Ostala sta sama — oče in Tone.

Tone je po sejmeh mešetaril in je skušal tako ali tako "prisluziti" kakšen goldinar, kajti staremu ni šel denar izpod palca. O njem so govorili, da je z vsemi zavbami namazan, in da ni varno z njim sklepati kupčij.

Franceta je sovražil, vedoč, da bo po smrti starega Smuka pripadla domačija Francetu, pa naj je že kjerkoli.

Nekega večera je pa stari izdihnil. Kos klobase je zvečil, pa se je prijel za srce.

— Zdi se mi, da bo konec, — je zamrmral in se opotekel proti postelji.

— Oče, kaj pa testament? — ga je vprašal Tone, — brez testamenta vendar ne boste umrli.

— Vse naj bo Francetovo, — je zašepetal stari Smuk, se obrnil k steni in umrl.

V Tonetu je zavrelo, da bi vse France dobil, ki ga se doma ni, on, ki se matra na gruntu, pa nič.

Takrat se je spomnil Žebka, Janeza Žebka, postopača, penzionirane in kolofotarja, kakršnega ni bilo prej niti v njem, ki se ni bil v našo dolino.

Stopil je k njemu, — firkele žganja je bil kupil spetoma. Od desetih zvečer do polnoči sta šepetala, in opolnoči je rekel Žebek: — Bom!

Sla sta na Smukovše. Žebek je zagrabil mrtvega Smuka in ga položil pod posteljo ter sam legel nanjo. Tone je privil luč in šel klicat sosedo, da oče umirajo in da žele napraviti testament.

Sklical je starega Grudna in Trevna ter ju pripeljal v slabo razsvetljeno sobo.

— Dobro, da sta prišla, — je oponašal Žebek v postelji starega Smuka, — se mi zdi, da se mi bliža konec. Testament homo naredili.

Za "uslugo" mu je bil obljubil Tone pet goldinarjev, kar se mu je pa premalo zdelo in je vsled tega rekel s slabotnim pojemajočim glasom.

— Kar vesta, imam dva sinova, Franceta in Toneta, toda France ni nič prida, ker ne je zapustil in odšel po svetu. Zato zapuščam vse svoje poslasti sinu Tonetu in pet tavežent, ki jih imam v hranilnici.

— Dobro govori, — se je oddahnil Tone, sosedo sta pa pisala.

Toda testament še ni bil končan, kajti Žebek je še naprej mrmral izpod rjuhe:

— Od tega denarja pa mora sin Tone plačati Janezu Žebku petsto goldinarjev za dobroto, ki mi jo je storil pred petimi leti. Tako, to je vse. Ali sta zapisala? Janezu Žebku torej petsto goldinarjev.

Pričevalec sta zapisala. "Umirajoči" se ni mogel podpisati. Samo podkrižal se je.

Ko sta odšla, je potegnul Žebek mrtvega Smuka izpod postelje, ga položil na rjuho ter ga lepo zadelal in zavil.

Pet goldinarjev, ki mu jih je bil dal Tone, je Tonetu vrnil rekoč: — Torej, da ne boš pozabil: — Petsto goldinarjev Žebku, — je rekel stari. Ti si slišal in priči sta slišali. Če nisi zadovoljen, pa pojdi na sodnijo in ovreži testament.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.70	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 19.05	Lir 300
\$ 10.00	Din. 400	\$ 25.40	Lir 400
\$ 12.50	Din. 500	\$ 31.75	Lir 500
\$ 15.00	Din. 600	\$ 38.10	Lir 600
\$ 17.50	Din. 700	\$ 44.45	Lir 700
\$ 20.00	Din. 800	\$ 50.80	Lir 800
\$ 22.50	Din. 900	\$ 57.15	Lir 900
\$ 25.00	Din. 1000	\$ 63.50	Lir 1000
\$ 27.50	Din. 1100	\$ 69.85	Lir 1100
\$ 30.00	Din. 1200	\$ 76.20	Lir 1200
\$ 32.50	Din. 1300	\$ 82.55	Lir 1300
\$ 35.00	Din. 1400	\$ 88.90	Lir 1400
\$ 37.50	Din. 1500	\$ 95.25	Lir 1500
\$ 40.00	Din. 1600	\$ 101.60	Lir 1600
\$ 42.50	Din. 1700	\$ 107.95	Lir 1700
\$ 45.00	Din. 1800	\$ 114.30	Lir 1800
\$ 47.50	Din. 1900	\$ 120.65	Lir 1900
\$ 50.00	Din. 2000	\$ 127.00	Lir 2000

KEM SE OHNE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE

PODVAŽENNE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

So izplačile vsilje smukov kot spozna navedeno, bodisi v dinarjih ali v irah dovoljenjemo to boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 6.—	američni postati	\$ 5.70
\$ 10.—	"	\$ 9.60
\$ 15.—	"	\$ 14.40
\$ 20.—	"	\$ 19.20
\$ 25.—	"	\$ 24.00
\$ 30.—	"	\$ 28.80
\$ 35.—	"	\$ 33.60
\$ 40.—	"	\$ 38.40
\$ 45.—	"	\$ 43.20
\$ 50.—	"	\$ 48.00

Prejemnik doli v starem kraju izplačilo v dolarjih.

GUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO GABE LISTE ZA

PRISTOJNO 61.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

NEW YORK, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

MILAN FERJAN:

KRICMANK

Pikantna povestica.)

Vrh hriba je obstala Cenea. Stišniško sobo, če so pijani Steza se je zivala v jaso, ki se je vedno bolj razmikala po po- hrečju, dokler ni zadela pred hi- so. Se dobre pol ure hoda ima do Lampreta, kamor je name- njena. Mnogo let je že od tega, ko je hodila po teh krajih in le medlo so ji vstajali spomini na preteklost, ki je ležala tako da- leč od nje, da se jo je komaj dotikala z mislijo. Kakor bi se v temi izgubil žarek, se ji po- časi vsiljuje v zavest: njiva nad hišo je še prav takšna kot je bila. Na spodnjem koncu je še vedno kap kamenja. Ob nji- vi je travnik, ki na obeh kra- jih sili v gozd. Potem je zo- pet njiva — nato drevje — za njimi hiša — nizko okno. — Če bi ga odprla, bi lahko snela križ v koto, ali pa sliko sve- ta Roka, ki visi pri križu. A kakšen je Lampret? Njega se je vedno belala. Ko je še bila pri hiši, ni imel za njo nikdar dobre besede. Za mater tudi ne!

Dve uri je bila Cenea že na poti in zdaj se je prvič vpra- šala po njem, ki katerega je namenjena. Nehote je obstala in se naslonila na delno snre- ke. Najraje bi se vrnila k ma- teri, ki jo je poslala po križ- maku (krstni boter ali boter- sodar ob krstu otroku platno. Mesto tega pa mu lahko pozna- je kupi obleko. Objuba na so- mora izpolniti). Pa je že mora- lo tako biti. Sila je prikipela do vrha in morala je nastopiti pot do Lampreta, da ji da še pred zimo za obliko, kakor je bila to njegova dolžnost pred Bogom in pred ljudmi. Prej se nista spomnile tega ne Cen- ea ne mati, saj sta obe zaslu- žile toliko, da jima ni bilo tre- ba brskati po preteklosti in is- kati v minulih dnevih, kje je še kaj njihove lastnine.

Od šestnajstega leta dalje je bila Cenea v službi v neki go- stilni nedaleč od vasi, kjer je njena mati garala po svinjaki- h, hlevih, njivah, travnikih in na vrtu za skromno hrano in še skromnejšo plačo, ki jo je ob- koncu leta vrgele gospodar na mizo. S početka je poučevala v hlevu in čakala v nočnih urah s svinčeni vekami v zatohli kuhinji, da jo pokličejo v go- stilnico.

Listnica uredništva.

Slovenske knjižice, kako je treba postati ameriški držav- ljan nimamo v zalogi. Imamo le knjižico v angleškem jeziku, ki stane 50 centov.

Pogled na mesto Haifo, kjer so Arabci povzročili železniško nesrečo, v kateri je bilo u- smrčenih 27 oseb.

Hurikan, ki je divjal prejšnji mesec ob novoangleški obali, je zahteval nad pet sto človeških žrtv. Slika je bila posneta ob obali države Maine. Hurikan je povzročil za več sto milijonov dolarjev škode.

gre po njega, pravico ima do obljubljenega in vsaka čunja pride v tej sili prav. Pot do Lampreta bo že našla, saj kmatico dobro pozna. Deset- letje ne more zabrisati krajev, v katerih je zakopan otroški smeh, krik in solze, pesem in prve brbljajoče besede.

In Cenea se je podala na pot. Ko se je spočila na vrhu, se je pustila proti hiši.

Gospodar je baš pripeljal z junci praprot. Skripajoči voz je zavil proti hlevu. Vč iz na- vade kakor iz potrebe je švrlal z bičem po belih hrbitih živali, ki so se leno pomikale, enako- merno kakor nihalo na uri. O- pazil je tujo deklico na pod- stenu, ki se je vprašujoč zazri- la vanj.

“Dober dan Lampret. Ali me ne poznate več?”

Lampret se ni okrenil. Ob- raz tukaj si je bil že skrivoma ogledal in res ne ve, kje bi ga že bil videl.

“Šti — hoop. — Miha, kam pa siliš?”

Bič je zaživžgal po zraku. Junea sta se počasi okrenila na levo.

“Ne spominjam se! Čigava si?”

“Cenea... Od Neže otrok. Pred leti je služila pri vas. Va- ša žena mi je botra.”

“Cenea? — Od Neže otrok? — Aha — že vem!”

“Kje pa je botra?”

“Bog ji daj dobro. V postu smo jo nesli k cerkvi. Bista- har! Eehaa...”

Junea sta se ustavila. Ko se je Lampret vrnil iz hleva, je

(Nadaljevanje na 6. str.)

PIREDITEV V LORAINU, OHIO.

Petnajstletnica Slovenskega Nar. Doma v Lorain, O. se vrši v nedeljo večer dne 30. oktobra v dvorani št. 2, Slov. Nar. Do- ma. Program bo jako bogat in zanimiv za mlade in stare, in vstopnina bo jako nizka za ta- ko zabavo. Rezervirajte si vstopnice in prepričan sem, da vam ne bo žal, da se zopet en- krat skupno zabavamo in tako za par ur pozabimo naše tež- koče, ki jih imamo.

V vseh ozirih bo dobro pre- skrbljeno, ker zato se bo bri- gal posebni odbor.

Vsi delničarji so uljudno vabljeni, da se udeležijo te zaba- ve. Ravno tako vabimo tudi ostalo občinstvo ker bo dosti zabave za vse.

Louis Kamnikar.

SLOVENSKA MOŠKA ZVEZA.

Kako hitro mineva čas! Še zavedamo se ne, pa je že leto za nami in pred durmi je že zima.

Dragi bratje, uradno nagan- jam, da se vrši izredna seja dne 29. oktobra ob 7.30 zvečer v klubovih prostorih. Vsi čla- ni ste naproseni, da se gotovo udeležite.

Pohvaliti vas moram, dragi bratje, za tako lepo udeležbo zadnje redne seje, ki je bila tako lepo obiskana. Le tako naprej! Zahvalim se tudi za tako lepo število novih članov.

Jacob Casserman, tajnik Slovenske Moške Zveze

948 Parry Ave., Barberton, O.

Karl MAY

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v “Padišahovi sen- ci” pri “Oboževalcih ognja”, “Ob Vadarju”; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju “Rihju in njegovi poslednji poti”? — Kdo bi ne hotel spoznati “Winnetova”, idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spo- spomenik?

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA:

Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA:

Jesero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Šamarih. — Med Jeridi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA:

Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA:

Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vadarju.

Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golob- njaku. — Mohamedanski svetnik

Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA:

Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Ne- varnosti nasproti. — Almaden — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.

Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA:

Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ZUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Konč- no. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

83 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

Nato pa se oče kloni k njej in jo poljubi na čelo. Dagmar vsa blažena drži očeta poljub in pri tem vedno trdno drži Wernerjevo roko. Werner pa jo gleda tako čudovito ljubko, da začuti veliko blaženost. O, kako jo gledajo te ljubecne oči! Toda nato ta čudovita podoba obledi, obe postavi se razljuje v nič in sanje se glas njegova očeta ji kot dihi zveni na uho: "Potrpi, rešitev se bliža, moja preljuba Dagmar."

Dagmar se prestrašena zbudi iz sanj. Hladen veter pihlja od odprtega okna na njen obraz. Na tem oknu, kot na vseh oknih v priščitju je bila železna mreža, ki je bila najbrže na svojem mestu že več stoletij. Tako natančne in jasne so bile njene sanje, da nikakor ne more verjeti, da so bile samo sanje. In zadnje besede, ki jih je izgovoril v sanjah njen oče, so ji takorekoč visele na ušesih.

"Potrpi, rešitev se bliža, moja ljubla Dagmar." Strese se. Zopet pokliče v svoj spomin sanje; popolnoma jasno stoji vse pred njo in se ne razkadi, kot je navadno v sanjah, ko se človek zbudi in hoče o tem premišljevati. Sklene roke in v njih zakrije svoj obraz. O, ko bi se te sanje saj vresničile! Njeno mlado srce se trese v močnem, nepoznanem občutku, ko Wernerja zopet zagleda pred svojimi duševnimi očmi, kakoršnega je videla v sanjah. Na sanje ni polagala mnogo važnosti. Popolnoma razumljivo se ji zdi, da se ji je sanjalo o Wernerju Falknerju in njenem očetu — tako včasih se vedno nazivlja Rudolfa Strasserja — kajti imalo prej se je ž njima v svojih mislih mnogo pečala. Vzame majhen zapisnik, ki ga je imela vedno pri sebi, ker ji je včasih stric Egon naročil, da zanj to ali ono zapiše. Tako ima tudi sedaj zapisnik iz navade pri sebi. V to knjižico zapiše tri stavke, ki jih je njen oče v sanjah rekel. Ko bi vedela, da je bil Rudolf Strasser mrtve, tedaj bi mogoče njegove besede imele za njo še mnogo večji pomen.

"Te je Werner Falkner; da te bo rešil, moj ljubi otrok." "Tako hočem imeti — bodita srečna," in "Potrpi, rešitev se bliža, moja ljubla Dagmar."

Tako ji je govoril oče. Sanje so napravile globok vtis na njo in nek čuden, pa čudovito blažen občutek jo obide. Ko misli na Wernerja Falknerja, ki ga je videla v sanjah, ki je imel sicer iste poteze, kot oni, v njenem spominu živeti mladenič, ki pa se ji vendar zdi starejši in zrelejši. Kakor se ji je tudi oče prikazal v sanjah bolj star, s sivimi lasmi, kakoršnih takrat ni imel, ko ga je nazadnje videla. In čudno je, po teh sanjah more nanj kot prej misliti na Rudolfa Strasserja kot tujca — zopet se ji zdi, da ji je prišel bližje, je bil njenemu srcu zopet iskreno ljubljen oče njenih otroških let. Te lepe, ljube slike ni smel nikdo omadeževati, jo hoče vedno ohraniti v svojem spominu in ljubiti in častiti kot očeta.

Četudi so bile samo sanje, ki so jo tako osrečile, je vendar zaslislala ljube, dobre besede — in sanje pridejo od Boga — tako so jo učili. Mogoče ji je ljubi Bog te sanje poslal v pomirjenje in v tolažbo.

In vedno vidi pred seboj Wernerja Falknerja kot v sanjah in si domišljuje, da mora sedaj tako izgledati.

Uboga, zapuščenca Dagmar se v teh muke polnih dneh zatoka v mislih k sliki sanj in vedno si pravi: "Potrpi, rešitev se bliža, moja ljubla Dagmar."

Sama sebi si pravi, da jo more pomiriti samo slika iz sanj, pa vendar ji je bila velika tolažba, katere ji nikdo ni smel vzeti, ker jo je sama preveč potrebovala.

In svoje misli odtegne tenr sanjam šele, ko pride Marietta in ji prinese kosilo. Bilo je dobro in okusno, kot vedno, kajti tudi Marietta je imela rada kaj dobrega in si ni ničesar odrekla. In tako tudi Dagmar dobro tekne.

Malo manj oburana, kot pri zajtrku, Dagmar je z večjim veseljem.

Signora Katarina in Elena ste se s kočijo najprej peljali v Sorino in se vstavile pred županovo hišo. Župan si šteje v veliko čast, da je prišla k njemu nekdanja markiza Consistelli. Pove mu, da takoj potrebuje potni list za sebe in za svojo nečakinjo, čemur se župan prav nič ne čudi, kajti pogosto je videl peljati se mimo hiše signoro z obema dekletoma, toda nikdar ni vedel, katera je njena hči in katera njena nečakinja, o kateri je vedel, da živi na gradu.

Signorina Katarina mu gostobesedno razloži, da mora svojo nečakinjo peljati v Nemčijo, ker je njen oče umrl in da jo, vsled tega tam pričakujejo.

Vse se izide brez vsakih težkoč in v kratkem času so bili potni listi gotovi in mati in hči ste se mogli takoj s prvim vlakom odpeljati v Florencia. Iz previdnosti signora Katarina svojo hčer že sedaj kliče vedno Dagmar, Elena pa kliče svojo mater teta Katarina.

V Florencia si najprej kupite potrebne žalne obleke in odpošlete brzojavko, da boste prihodnje jutro odpotovali iz Florencia. Brzojavko ste naslovili na ravnatelja Hermana Falknerja. Da je v hiši Rudolfa Strasserja živela še sestrice na njenega moža in Rudolfa Strasserja, na to signora ni mislila, ker ji je pripisovala premalo važnosti.

Celo pot govorite mati in hči samo o svojem načrtu in kako ga hočete v Hamburgu vresničiti. Pri tem tudi razmišljate, da je ta ali oni iz Strasserjeve okolice Dagmar poznal, toda to jima povzroča le malo glavobola. Otroci nimajo določenih potoz in Dagmar se je v resnici tekom let tako predrugačila, da je nikdo ne bi mogel spoznati. Da je Dagmar podobna svojemu očetu, je k sreči njen mož sporečil v Hamburg, toda kaj je še sicer vsebovalo njegovo pismo, ega signora Katarina ni vedela. To pa se ji tudi ni zdelo važno. Elena je s svojim potnim listom bila priznana kot Dagmar Strasser, in to je zadostovalo, da se more izkazati za zakonito dedinjo Rudolfa Strasserja.

(Dalje prihodnjik.)

Važno za potovanja

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali deželi koga od tam, je potrebno, da je pošten v vseh stvarih. Vredno naše dolgotrajne usluge vam zanesemo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbite, da je potovanje ugodno in hitro. Če na vas ne obrne na nas za vas pojasnila.

Mi prekrbimo vse, bodisi pranje za potratno dovoljenje, potni list, vizir in sploh vse kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Vednostni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dahi iz Washingtona potratno dovoljenje RE-ENTRY PERMIT trpi najmanj en mesec.

Priloge (vse) tukaj in brezplačno navodila in zagotavljanje vam da hote poveriti in udobno potovati.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

iz slovenskih naselbin

POROČILO IZ BROOKLYNA, N. Y.

Nastopili so lepi in hladni jesenski dnevi. Listje na drevju rumeni počasi odpada, list za listom, da skoro ne opaziš. Kakor je lepa jesen v začetku, toliko bolj si razočaran ob koncu tega letnega časa, ko pogledaš po drevju, travnikih in drugod. Vse izgleda kakor opuščeno.

Narava se pripravlja k zimskemu počitku, da spomladi znova oživi v vsej svoji prirodni krasoti in naravni veličastnosti.

Doba piknikov je minila, in akoravno so bili slovenski pikniki v Brooklynu bolj klavirni in slabo obiskani (kar seveda ni krivda društev, ker se kar kosajo med seboj za boljše potrebo udeležencem,) društva niso izgubila korajže in gredo krepko naprej.

Posebno pevka društva so zelo aktivna, kar je jako hval vredno, kajti pristne slovenske veselice brezpevskega društva, oziroma brez petja, si skoraj misliti ne morem, ali kakor bi rekel po domače "ni zanič".

Zatoj rojaki, ljubitelji naše slovenske pesmi, ne zamudite lepe prilike, katera se vam nudi 30. oktobra. Ta dan namreč obhaja tridesetletnico pevskega društva "Domovina" v Slovanu. Ravno tako ne pozabiti obiskati Martinovanja, katerega priredi pevsko društvo Slovan v soboto, dne 12. novembra, v prostorih Mr. Križa, Alhambra Hall, 788 Woodward Avenue, Ridgewood. Prepričan sem, da bo na obeh omenjenih prireditvah dovolj petja in zabave.

Slovenski slamičarji v New Yorku in okolici imajo po večini še vedno prisljen počitnice. Kako se počuti človek v takih počitnicah, pa ve vsak, kdor je brez dela.

Meščansko časopisje na dolgo in široko poroča, da bi imeli že davno prosperiteto, ako vlada s svojimi odredbami ne bi ovirala industrije in trgovine.

Kričijo na vse pretege, da se vlada ne sme vtikati v trgovino. Industrijo mora pustiti pri miru, da ima tako pristo pot za razmah in razvoj, vse drugo bo prišlo samo od sebe, kakor v prejšnjih časih, ko ni bilo nobene kontrole.

Kdo to verjame, ne vem. Gotovo pa je, da tudi sami ne verjamejo. Hočejo imeti pristo pot, da lahko delajo z delavcem brez vsake ovire, kar hočejo.

Brezposelnost ni njih krivda; so pač slabi časi. Zakaj so slabi časi, to pa nobeden ne ve, oziroma ne ve.

(Pri vsej nezaposlenosti pa je vedno dovolj izdelanega blaga na trgu. Lahko kupiš, (seveda če imaš denar) vse kar

danes proizvaja moderna industrija, in nikjer ti ne bodo rekli: "Tega pa nimamo," ali pa: "Moraš čakati, da se izdelala." Vsega je dovolj v zalogi.

Današnja moderna industrija proizvaja v neverjetno hitrem tempu z vsakim dnem pridobiva nove tehnične pripomočke in izume, kar vse poveča produkcijo, a obenem tudi brezposelnost.

Stroji in drugi tehnični pripomočki v industriji, mesto, da bi bili delavcem v korist, so mu pa v prokletstvo.

Letos so zelo važne volitve za senat in poslansko zbornico. Voli tistega, kateri je že kaj naredil za delavca in ne tistega, ki obljublja, da bo samo od sebe prišlo.

Akoravno smo posamezniki brez moči, nam je odprta edina in tudi prava pot, to je na volišču. Tam lahko jasno in razločno poveš, kaj hočeš. Obenem je to tudi edini prostor, kjer je tvoj glas upoštevan.

Poročevalec.

KRIČMANK

Nadaljevanje s 5. strani.

stopil k Cenci, ki je še vedno stala na podstenu.

"Zrasla si, Cencia! Če mi ne bi povedala, kdo si, te ne bi poznal. Kaj bo pa dobrega?"

V Cenci je samo začudenje, saj je pričakovala vse bolj trdih besed.

Ko sta sedela v sobi za mizo, na kateri je bil hleb kruha in vrč mošta, se je Cenci razvezal jezik.

"Sedaj pa res ne vem, kako bo. Botra je mrtva, jaz sem pa prišla po križmank in tako dolga pot je do vas."

"No, no, bomo že uredili! Boš pa kar z mano stopila dol

VSE PARNIKE

in
LINIJE
ki so
važne za
Slovence

zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE
PARNIKOV
SHIPPING NEWS

28. oktobra:
Rex de France v Havre

29. oktobra:
Bremen v Bremen
Rex v Genoa
Veendam v Boulogne

Italijanska linija do Jugoslavije

PO GLADKI SOLNČNI
JUŽNI PROGI
"Solnčni strani Atlantika"

NAJHITREJŠA DIREKTA SLUŽBA
To so sijajne "Solnčne Plovbe", vsebujejo vse posebne izborne prednosti Južne Proge z neprekosljivimi prostori in službo svetovnoslovenskih italijanskih ladij. Udobne in prostorne ali počitke na solnčnih krovih, vas pozivi in vam da udobnost, da uživate vse večje prekoceanke vožnje. Prostori Turističnega in Tretjega razreda na vseh parnikih vam nudijo velike moderne kabine, veličastne obednice, razkošne javne prostore, nenadkriljivo hrano in neprekosljivo službo.

VULCANIA * **SATURNIA**
Naravnost v Jugoslavijo: 5. nov. — 6. nov.
REX **C.D.SAVOIA** **ROMA**

Preko Genova: 22. okt.; 12. nov.; 19. nov.; 7.—14. dec.
Za pojasnila vprašajte pooblaščenega agenta ali pri ITALIAN LINE, 624 5th Avenue, New York City.

Ali greste preživeti Božič v Slovenijo?

Naj Vas Cunard White Star ekspresni parnik odve-
da na drugo stran sredi okoliša in postrežbe, odrejene
baš zato, da vas primerno pripravi za veliki praznik.
Potovanje na **QUEEN MARY**
ali na glasoviti **AQUITANIA**
ali na ultra-modernih motornih ladjah
BRITANNIC **GEORGIC**
bo kronani stik za najlepši Božič,
ki ste ga kdaj imeli.

OSEBNO VODEN BOŽIČNI IZLET
QUEEN MARY **QUEEN MARY**
2. decembra 16. decembra
Pod vodstvom M. S. Ekerovića Pod vodstvom A. Markusia
AQUITANIA 10. decembra
Pod vodstvom H. K. Webera

Vprašajte za našo **BREZPLAČNO** knjižico, kako
"Dobiti svojo robino iz Evrope."

Za navodila in pogoje se obrnite na svojega lokalnega agenta ali na:
CUNARD WHITE STAR
25 BROADWAY — — — NEW YORK

nem življenju razbilo in drobci razbitine bolešno režejo misli. Pa je bilo vendar že toliko sličnih dogodkov! In vedno je bilo enako: kakor če vržeš kamen v vodo — na gladini se zalariše nekaj krogov — komaj so se lepo zarisali, že se razbijejo ob trdih bregovih in ni več sleda, kje je padel kamen na dno. — Tokrat pa ...

Še naslednjega dne, ko je bila zopet pri materi v bolnišnici, še ni prebolela čudne tesnobe. In pravila je starki, kako je bil Lampret z njo prijazen, kako ji je dal še poleg križmanka pet kovačev in kako jo je pogostil v gostilni. Mati pa je poslušala z zaprtimi očmi in ko je Cencia nehala s pripove-

dovanjem je drobila besedo za besedo.

"Ne vem, zakaj ne bi bil oče dober s svojim otrokom?"

"Lampret je moj oče?"

"Danes sem ti povedala, Cencia."

Cencia se je zazrla s široko razprtimi očmi skozi okno, v katerem so se riale gole veje stare jablane. Slehera misel ji je zdrknila v praznino in tja je padel tudi zadnji drobci njene srea in duše, ki ga je varovala na poti skozi blato za dneve, o katerih je v bežnih trenutkih zasanjala. Zaprla je oči in v njeno čelo se je zarežala ostrga guba. Le skozi stisnjene zobe je siknila besedo: "Svinja."

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo že vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" : : : 216 WEST 18th STREET, NEW YORK